

Elämänmuutoksista eteenpäin -keskustelukortit

Keskustelukortit on tarkoitettu herättämään ajatuksia ja avaamaan keskustelua mielen taidoista ja myönteisistä näkökulmista erityisesti elämänmuutoksissa.

Ohjaaja voi valita kortit tapaamiskerran teeman mukaan tai antaa osallistujien valita itse kortit. Kortteja voi myös hyödyntää käyttämällä pelkästään kääntöpuolen sitaatteja.

Mielen taitoja elämänmuutokseen ikääntyessä –hanke on rahoitettu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön järjestöavustuksella.

Mielen hyvinvointi

Mielen hyvinvointia rakentavat:

- myönteiset tunteet
- ihmissuhteet ja kohtaamiset
- kokemus merkityksellisyydestä
- mielekkääseen tekemiseen uppoutuminen
- aikaansaamisen tunne

Mitä mielen hyvinvointi tarkoittaa sinulle?

“Olen oppinut olemaan
tyytyväinen itseeni ja
elämäni.”

Mielen hyvinvointi

Mielen taidoilla tarkoitetaan tunne-, tietoisuus- ja vuorovaikutustaitoja, ajattelun ja suhtautumisen tapoja sekä arjen haasteiden ratkaisemisen taitoja.

Mikä pieni mielen taito auttaa sinua arjessa?

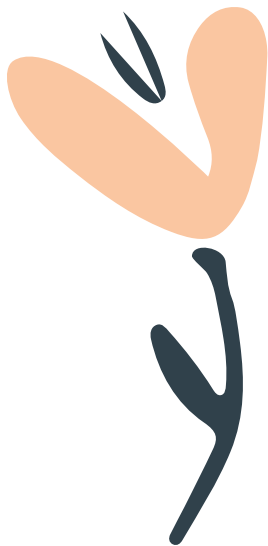

“Onhan neuvottelemalla
aina kaikesta selvitty,
ei tämä sen kummempaa
ole.”

Mielen hyvinvointi

Omien kykyjen tunnistaminen ja itselle mielekäs tekeminen auttavat arjessa eteenpäin.

Millaiset asiat tuovat sinulle hyvää mieltä?

"Sain huomata kuinka
minulla itselläni on vielä
asiat hyvin."

Elämänmuutokset ikääntyessä

Muutokset ovat luonteeltaan eräänlaisia elämän taitekohtia.

Millaisia elämänmuutoksia sinä olet kokenut?

"Ei maailma siihen kaadu,
jos suunnitelmat eivät
toteudu."

Elämänmuutokset ikääntyessä

Elämänmuutokset kuuluvat elämään. Ne voivat olla haastavia, mutta myös kasvun ja oivallusten mahdollisuuksia.

Minkälaisia keinoja sinulla on muutoksen kohtaamiseen ja siitä selviytymiseen?

“Sopeutuminen
muutokseen
vie aikaa.”

Elämänmuutokset ikääntyessä

Sopeutuminen muutokseen
vie aikaa ja sen äärelle
on hyvä pysähtyä.

**Miten yleensä suhtaudut
eteen tuleviin muutoksiin?**

”On helpompaa asettaa realistisia tavoitteita, kuin tavoitella mahdottomia, ja sitten pettyä”.

Arki ja itsestä huolehtiminen

Arki ja sen rutiinit tuovat turvaa muuttuvissa elämäntilanteissa.

**Millaiset rutiinit pitävät
sinua kiinni arjessa?**

"Ne arkirutiinit on
tärkeitä, että pystyy
vielä itse toimimaan."

Arki ja itsestä huolehtiminen

Elämänmuutoksen keskellä
ei aina huomaa pitää
huolta itsestä.

**Mikä juuri nyt auttaisi sinua
jaksamaan paremmin?**

“Ei ole itsekästä
mieltä omaa
hyvinvointiaan.”

Arki ja itsestä huolehtiminen

Pienet, itselle tärkeät asiat
– kuten lepo, ulkoilu tai hetki
rauhassa – vahvistavat jaksamista.

**Millaisilla pienillä teoilla
huolehdit itsestäsi arjessa?**

"Kun sanotaan,
että pitäkää huolta
itsestänne – ottakaa
aikaa, niin miten se
oikein tehdään?"

Voimavarat

Omien voimavarojen tunnistaminen edistää palautumista ja tilanteesta selviytymistä.

Mitä hyviä ja arkea kannattelevia asioita tunnistat omassa arjessasi?

"Täytyy olla sellaista tavallista, että sen pystyy hallitsemaan."

Voimavarat

Jokaisella on voimavaroja ja kykyjä, joita voidaan tukea ja vahvistaa.

Minkälaisista taidoista sinulle on ollut hyötyä?

"Ilo pienistä
asioista, mitä vielä
pystyy tekemään."

Voimavarat

Uusissa elämäntilanteissa voi tarvita tukea omien selviytymiskeinojen ja voimavarojen tunnistamiseen.

Mikä auttaisi sinua selviytymään nykyisessä tilanteessa?

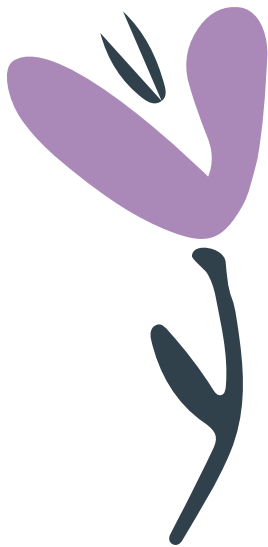

“Kyllä voimavarat
vahvistuvat, kun
huomaa, että on
selvinnyt kaikesta.”

Tunteet

Tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen auttavat ymmärtämään itseä ja omaa tilannetta.

Millaisia tunteita muutos sinussa herättää?

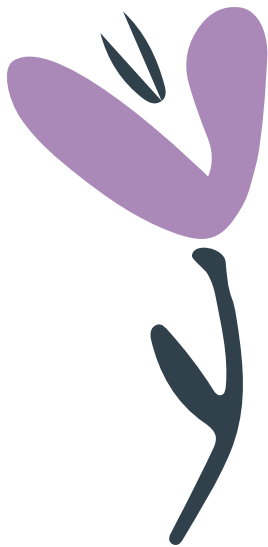

"Tunteetkin tulevat
herkemmin esille."

Tunteet

Tunteet kertovat siitä,
mikä on tärkeää.
Kaikilla tunteilla on
paikkansa.

**Mistä saat lohtua
vaikeissa hetkissä?**

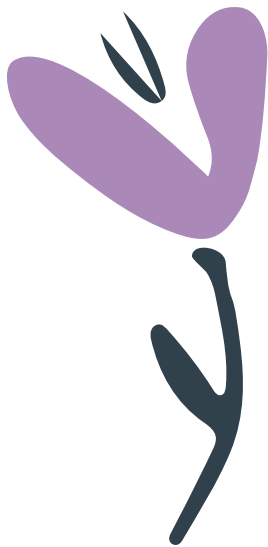

"Ei ennen puhuttu
tunteista, piti olla hiljaa."

Tunteet

Puhumalla omista kokemuksista muiden ihmisten kanssa voi saada oivalluksia, tukea ja apua omaan tilanteeseen.

Kenen kanssa sinä haluaisit puhua tunteistasi?

"Puhuminen auttaa,
jotta saa puhua ajatukset
tyhjiksi."

Suhtautumisen tapa

Myönteistä suhtautumisen tapaa voi kehittää ja vahvistaa läpi elämän. Voit tietoisesti etsiä hyviä asioita itsessäsi, ympäristössä tai muissa ihmisissä.

Mitä hyvää näet itsessäsi?

“Ei hyvää tarvitse etsiä,
se pitää nähdä.”

Suhtautumisen tapa

Myönteinen suhtautuminen on hyvin olevien asioiden tunnistamista vaikeinakin hetkinä.

Mitkä asiat ovat hyvin muutoksista huolimatta?

"Hyväksyn kyllä tämän tilanteen, kun ei sitä vastaanakaan voi taistella."

Suhtautumisen tapa

Luottamus ja myönteinen suhtautuminen tulevaan vahvistaa kokemusta siitä, että pärjää.

Mikä auttaa sinua luottamaan siihen, että asiat järjestyvät?

“Vaikka olisi kuinka hyvin, onko ihminen sittenkään tyytyväinen?”

Ihmissuhteet

Yhteenkuuluvuuden tunne ja toisilta saatu tuki kannattelevat elämänmuutoksissa.

Mikä yhdessäolossa on sinulle mieluisinta?

"Ei saa jäädä kotiin.
Pidä kiinni yhteisistä
ystävistä."

Ihmissuhteet

Hyvät ihmissuhteet
tuovat turvaa ja lohtua
muutoksen keskellä.

**Kenen kanssa voit
olla oma itsesi?**

“Toivoa voi kannatella
joku toinenkin.”

Ihmissuhteet

Omien kokemusten jakaminen muiden kanssa voi antaa uusia oivalluksia omaan arkeen.

Millaisista kokemuksista sinun on helppo kertoa toisille?

"Se on vähän niin
kuin puoli taakkaa pois,
kun toiselle jakaa."

Elämäkokemus

Elämänmuutoksista selviytyminen muuttuu voimavaraksi vastaisuuden varalle.

Mistä elämäkokemuksesta olet kiitollinen?

"Elämä on kiva ketju
erilaisia kokemuksia,
joissa kaikissa on ollut
hyviä hetkiä."

Elämäkokemus

Ikääntymisen myötä karttunut elämäkokemus auttaa näkemään muutokset osana elämää.

Mitä kokemuksen kertyminen on tuonut sinulle tullessaan?

"Muiden kokemukset
auttoivat ymmärtämään,
missä tilanteessa itse on."

Elämäkokemus

Kokemus voi tuoda mukanaan tyyneyttä, kykyä suhtautua tilanteisiin harkiten ja luottamusta siihen, että muutoksista on mahdollista selvitä.

**Mitä mennyt on
opettanut sinulle?**

“Realismi siitä, että ikää
on ja kaikki tapahtuu
ajallaan.”

Tulevaan suuntaaminen

Toiveikkuus vahvistaa kykyä selviytyä, se luo tyytyväisyyden tunnetta ja auttaa eteenpäin kuormittavissa tilanteissa.

**Mikä luo sinulle
toiveikkuuden tunnetta?**

“Toivo voi olla rankka sana, joka tuo mieleen kaiken sen mitä ei voi tietää ja on edessäpäin.”

Tulevaan suuntaaminen

Itselle sopivan kokoiset tavoitteet ja pienet askeleet eteenpäin voivat synnyttää toiveikkuutta.

Minkä pienen asian voisit tehdä tai kokeilla seuraavaksi?

“Haluaisin kokea
rakkautta ja läheisyyttä.”

Tulevaan suuntaaminen

Taito ajatella elämänmuutosta aikanaan ohimenevänä tai muuntuvana vaiheena voi tuoda toiveikkuutta.

Mistä asioista haluat pitää kiinni muutoksen jälkeen?

"Uteliaisuus elämään pitäisi säilyttää, että eläisi 90-vuotiaaksi, niin näkisi paljon..."

Luonteenvahvuudet

Kaikilla ihmisillä on paljon luonteenvahvuuksia. Niitä ovat esimerkiksi ystävällisyys, kiitollisuus, kärsivällisyys ja sinnikkyys ja huumorintaju.

Mitkä ovat sinun tärkeimmät vahvuutesi?

"Osaan nauraa itselleni."

Luontevahvuudet

Elämäkokemuksen myötä on kertynyt paljon vahvuuksia ja taitoja, joista voi olla apua nykyisessä elämänvaiheessa.

Minkälaiset vahvuudet ovat aiemmin auttaneet sinua?

"Vaikeissa hetkissä on pitänyt neuvotella ja olla luovimistaitoja."

Luontevahvuudet

Lempeys ja myötätuntoinen suhtautuminen itseän ovat vahvuuksia, jotka voivat rauhoittaa mieltä ja tuoda tasapainoa.

Millä tavalla osoitat myötätuntoa itseäsi kohtaan?

"Olen optimistinen
ihminen, se on ehkä
auttanut."